

SAMMEN GENNEM MUSIKKEN

MODEL FOR ÆLDREVENLIGE MUSIKFÆLLESSKABER

Inspiration og erfaringer fra Tobaksgaarden

**TOBAKS
GAARDEN**
KULTURHUSET I ASSENS

ASK
Assens SangKraftcenter

**ASSENS
KOMMUNE**

Man går sådan glad og lettet og småynnende derfra, og er kommet i godt humør. Det har en positiv indvirkning på mig.

Kurt, deltager i sangfællesskab på AssensBibliotekerne

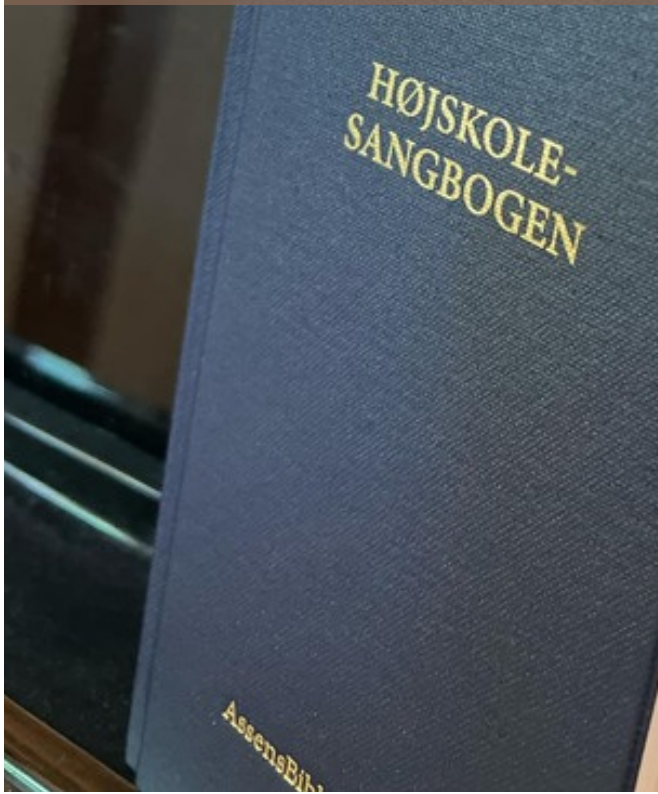
Sammen Gennem Musikken - model for ældrevenlige musikfællesskaber.

Inspiration og erfaringer fra Tobaksgaarden.

Udarbejdet af Friberg Formidling for Tobaksgaarden.

Oktober 2025.

Publikationen må gerne citeres ved angivelse af kilde.

DER ER BLEVET SUNGET LIDT EKSTRA I ASSENS DET SIDSTE ÅRS TID

Med tilskud fra Social- og Boligstyrelsen har Tobaksgaarden iværksat en indsats, der med sang og musik som fælles tredje skal forebygge og afhjælpe ensomhed og funktionstab hos ældre mennesker over 65 år.

Tobaksgaarden, Assens SangKraftcenter (ASK), AssensBibliotekerne, Assens Kommunes afdeling for Aktivitet, forebyggelse og demens og Frivilligcenter Assens har gennem **Sammen Gennem Musikken** etableret et stærkt samarbejde, som har foldet sig ud i sangfællesskaber på de seks lokale biblioteksfilialer, koncerter med fællesspisning på Tobaksgaarden, pop up-arrangementer med sang og musik og etableringen af blandt andet et demenskor i Assens.

I dette inspirationshæfte får du en kort introduktion til de resultater og erfaringer, som **Sammen Gennem Musikken** har kastet af sig. Hvem ved - måske får du selv lyst til at gå i gang med noget lignende?

AKTIVITETER AFHOLDT I SAMMEN GENNEM MUSIKKEN

24 sangfællesskaber på AssensBibliotekernes filialer i Assens, Glamsbjerg, Haarby, Aarup, Tommerup og Vissenbjerg.

3 koncerter og et foredrag på Tobaksgaarden:

- Der er noget i luften - julekoncert med fællessang og kagebord på Tobaksgaarden (2024).
- Gi' os håb – gi' os et nyt menneskesyn – foredrag med Lone Hertz på Tobaksgården.
- Solskin ombord - maritim koncert med fællessang og -spisning på Tobaksgaarden.
- Der er noget i luften - julekoncert, fællessang og kagebord på Tobaksgaarden (dec. 2025).

Pop up-aktiviteter:

- Koncert med fællessang på Plejecenter Korsvang.
- Introduktion til demenskor og foredrag med Jane Skipper på Tobaksgaarden.
- Fællessang og -spisning for plejehjemsbeboere i Sandager Kulturhus.
- Syng med Ambrosius - en temadag om Ambrosius Stub med sang, musik og fællesspisning hos CulturArte i Glamsbjerg.
- Syng dig Sund – introduktion til Sundhedskor med fællessang og -spisning på Tobaksgaarden.

BARE GÅ I GANG

Vi har spurgt alle aktørerne i **Sammen Gennem Musikken**, hvilket råd de ville give til andre, der gerne vil etablere ældrevenlige musikfællesskaber.

Svaret var nærmest samstemmende: “Bare gå i gang!”

Med den opfordring som baggrund udfolder vi i dette inspirationshæfte nogle anbefalinger til, hvordan du kommer i gang og går fra tanke til fællessang.

”

Så vil jeg sige: Kom bare i gang. Og så det at finde samarbejds-partnere. Jeg tænker, det er helt afgørende, at man finder nogen at lave det sammen med, fordi det er bare en kæmpe opgave at stå alene med. Men hvis man bare gør det sammen, så kan ting altså komme til at ske.

Helle Skaarup, Leder
af AssensBibliotekerne

HVAD SIGER DELTAGERNE?

Spørgeskemaundersøgelse gennemført ved sangfællesskaber på AssensBibliotekerne. (67 besvarelser).

Oplever du glæde ved at synge sammen med andre her på biblioteket?

100% svarer ja

Oplever du at være del af et fællesskab, når du deltager i sang her på biblioteket?

96% svarer ja

Har det en betydning for din deltagelse, om du kan synge med på alle sange og kan stemme i?

48% svarer ja, 48% svarer nej

Vil du opleve et bedre sangarrangement, hvis der umiddelbart efter sangen er afsat tid til hyggesnak og kaffe?

49% svarer ja, 25% svarer nej

”

Jamen, det er jo glæden, ikke også? Altså ved at synge og være sammen med andre og synge. Fællesskabet.

Merete, deltager ved sangfællesskab på AssensBibliotekerne

Oplever du, at noget gør det svært for dig at deltage i sangfællesskab på biblioteket?

94% svarer nej

Har din deltagelse i sangfællesskab ført til, at du har deltaget i andre aktiviteter (for eksempel koncert på Tobaksgaarden)?

31% svarer ja, 58% svarer nej

Vil et krav om online tilmelding stå i vejen for, at du deltager i sangfællesskab på biblioteket?

45% svarer ja, 43% svarer nej

Vil en deltagerbetaling på 100 kr. pr. gang stå i vejen for, at du deltager i sangfællesskab på biblioteket?

43% svarer ja, 31% svarer nej

(flere har noteret at en betaling på for eksempel 25 kr. ville være ok).

Kunne du forstille dig at hjælpe til med at få sangfællesskabet til at fortsætte (For eksempel hjælpe med kaffebrygning, at sætte stole frem, eller noget andet)?

25% svarer ja, 51% svarer nej

”

Det særlige er, at det er hyggeligt med kaffe, og folk er i godt humør, og vi bliver introduceret, og der også bliver fortalt om baggrunden for nogle af sangene.

Kurt, deltager ved sangfællesskab på AssensBibliotekerne

ORGANISERING

I **Sammen Gennem Musikken** er der etableret samarbejde mellem en række lokale aktører, der tilsammen har kompetencer og rammer til at få ældrevenlige musikfællesskaber til at udfolde sig og lykkes.

Tobaksgaarden har **rum**, **organisation** og **frivillighed**.

AssensBibliotekerne har **rum**, hvor fællesskaberne kan finde sted.

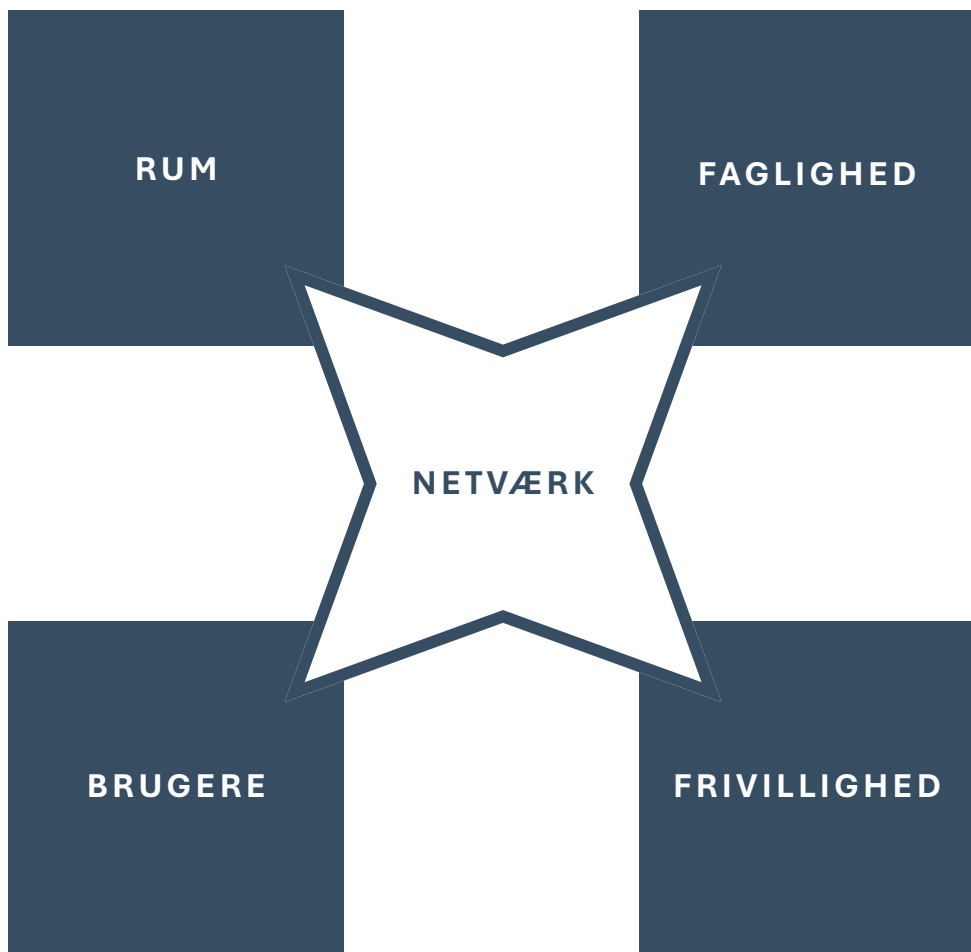
Den nødvendige **faglighed** finder vi først og fremmest hos Assens SangKraftcenter, og den kommunale faglighed på ældreområdet og de øvrige aktørers viden og kompetencer har også stor betydning.

Adgang til sangfællesskabernes potentielle **brugere** har både den kommunale ældrepleje, biblioteket og Tobaksgaarden, hvor mange brugere kommer i forvejen.

Brugernes perspektiv er desuden repræsenteret gennem samarbejdet med ÆldreSagen, som har bragt viden om målgruppen ind i arbejdet. Derudover har vi selvfølgelig løbende talt med brugerne selv og spurgt, hvad der fungerede godt og mindre godt for dem, så deres stemme har haft en fast plads i musikfællesskaberne.

Frivillighed har Frivilligcenter Assens både viden om og adgang til. Musikfællesskaberne har også trukket på frivillige fra både Tobaksgaarden, Røde Kors Assens og andre samarbejdspartnere som Sandager Kulturhus.

Det har været væsentligt for **Sammen Gennem Musikkens** succes allerede fra begyndelsen af forløbet at få samlet de vigtigste aktører og etablere et formaliseret **netværk** i en styregruppe, og at der løbende blev sat fokus på de enkelte aktørers incitamenter til at deltage i arbejdet.

Bare gå i gang!

Måske kan du samle nogle af de samme typer aktører i dit lokalområde? Der findes 28 sangkraftcentre fordelt over hele landet - og de fleste steder er både biblioteker, kulturhuse og spillesteder, kommunale sundhedsforvaltninger og et af landets 71 frivilligcentre inden for rimelig rækkevidde.

SANG- OG MUSIKFAGLIGE GREB

I sangfællesskaberne i Sammen Gennem Musikken er der ikke krav om tilmelding, så man ved ikke fra gang til gang, hvem, eller hvor mange, der møder op. Det stiller store krav til sanglederens evne til at tilpasse dagens planlagte program til de fremmødtes behov.

Det gælder for eksempel tonelejet. Hvis der er en hovedvægt af erfarne sangere, så kan det være godt at lægge sangene i et leje, hvor de kan folde sig ud med det liv, sangene har og er tænkt til. I andre grupper kan det være godt at vælge et dybere toneleje, da flere så spontant kan være med og føle sig inkluderet i sangen. Ofte vil kvinder foretrække et dybere toneleje end mænd.

Gruppens størrelse spiller også ind på, hvad der fungerer godt. Der er mere lyd på en stor gruppe, der synger sammen, end en lille gruppe.

Tilpasningen handler også om hvilket tempo, der passer til gruppen. Både tempoet i sangene og hvor hurtigt, der kan laves skift fra den ene sang til den næste.

Nogle grupper vil have stor glæde af en introduktion til hver sang, men i andre grupper giver det god energi at arbejde i et mere glidende flow mellem sangene.

Sange er i sig selv meget forskellige i sværhedsgrad og tilgængelighed. I sangfællesskaberne har der altid været nogle sange, som kunne synges udenad, og der har været signatursange, som er blevet sunget til alle sangfællesskaber.

Signatursangene er der kommet både mere liv og meget mere lyd på hen ad vejen, så de har været med til at opbygge en tryghed og en mestringsfølelse over tid. Signatursangene har også skabt en rød tråd i sangfællesskaberne.

”

Der opbygges en kultur, hvor deltagerne også kan byde ind. Især selvfølgelig i de mindre grupper. Fortælle en anekdote om et eller andet. Høre sin egen stemme i rummet, sætte sine egne ord på en oplevelse, man har haft med en sang ... Ensomhed er også forbundet med, at det ikke er sikkert, man taler med nogen hver dag - eller overhovedet. Så det her med at være i en kontekst, hvor man så har musikken som et fælles tredje ... og deler en oplevelse, jeg har haft med min familie, eller i naturen, eller i mit liv i det hele taget. Det oplever jeg som en stor værdi i projektet.

Kristine Ejler Ernst, Daglig leder af Assens SangKraftcenter

Det er vigtigt at være opmærksom på stemmeskam - at man kan skamme sig over at bruge sin stemme og måske være fremmedgjort over for sin stemme. Her kan det hjælpe både at tale om, at alle kan være med og at have signatursangene, der bliver sunget igen og igen.

Sangen kan gøres vedkommende og relevant på flere måder. Både ved at italesætte den som gymnastik for hjernen og motion for sjælen og ved at sætte sangene ind i en livssammenhæng. Det kan for eksempel være sange og komponister, der knytter sig til lokalområdet.

Her har det været de fynske digtere, som mange af deltagerne har kendt fra de var børn. Det kan være årstidernes skiften, og hvad der sker ude i verden. Det kan være glæde og sorg, og det kan være ufred. Eller hvis man som på Assens Bibliotek sidder et sted med udsigt over vandet, eller omgivet af bøger, så er det helt naturligt, at man inddrager det rum i samtalen og sangvalget.

Bare gå i gang!

- Hav en overordnet plan, men læs gruppen på dagen og tilpas derefter: Gruppens størrelse, tempo, toneleje, introduktion eller sangmæssigt flow.
- Vælg sange, der kan tale ind i deltagernes livssammenhæng (for eksempel lokal historie og kultur, årstidernes skiften, aktuel dagsorden eller rummet I sidder i).
- Vælg signatursange, som går igen for at give en rød tråd til fællesskabet og skabe tryghed og progression.
- Hav en eller flere sange med, som kan synges udenad.
- Italesæt sangens gode indvirkning på krop og psyke.
- Imødekom stemmeskam ved både at italesætte, at alle kan være med og ved at skabe mestringsfølelse ved hjælp af gentagelserne fra signatursangene.

“

At komme op af sofaen, komme ud af huset og hen til et sted. Det er den første og den vigtigste træning ... Der er noget at komme til. Jeg skal ud af mit hus, og man har gjort tusind bevægelser, inden man når frem til den stol, der er på biblioteket, hvor man skal synge sammen. Så ja, det kan det også.

Anne Grete Pilgaard,
Leder af Aktivitet, forebyggelse og demens i Assens Kommune

ÆLDREFAGLIGE GREB

Målgruppen for **Sammen Gennem Musikken** er ældre mennesker 65+, som oplever ensomhed eller er i risiko for ensomhed og funktionstab.

Aktiviteterne i projektet retter sig både mod borgere, der er kendt af kommunen, og som har brug for støtte til at kunne deltage i sociale og kulturelle arrangementer, samt mod borgere, der ønsker mere meningsfuldt samvær med andre og har ressourcer til at deltage på egen hånd.

Dele af målgruppen er aktive og ressourcestærke og har primært en forebyggende gevinst ved aktiviteterne, mens andre dele af målgruppen er kendetegnet ved at mangle meningsfulde aktiviteter i hverdagen, hvorfor deres trivsel og oplevelse af livskvalitet er nedsat. Der skal derfor tages særlige hensyn til at lette adgangen, at skabe relationer, at det der foregår er meningsfuldt for den enkelte, at der er kendte ansigter, og at aktiviteterne foregår et trygt og forudsigeligt sted.

I **Sammen Gennem Musikken** er de særlige hensyn blandt andet udfoldet gennem en række tiltag:

Jeg kan ikke se, at der skulle være nogle barrierer for at komme med. Man skal jo ikke synge solo. Man siger jo, at hver fugl synger med sit næb, så man kan bare sidde og brumme med, hvis ikke man har en sangstemme. Derfor kan man være med alligevel. Det er åbent for alle, føler jeg. Og der er sådan en god stemning

Kurt, deltager ved sangfællesskab på AssensBibliotekerne

Vi tilbyder en meget lav dørtærskel

Med sangfællesskaber på biblioteksfilialer i seks forskellige lokalsamfund er transportudfordringer gjort mindre. Mange er vant til at komme på det lokale bibliotek, og det er et kendt rum, som man måske endda føler en form for tilknytning til i forvejen. Den fysiske tilgængelighed er god, og der er adgang til toilet. Det samme gør sig gældende på Tobaksgaarden.

Vi tager imod i døren

Det kan næsten ikke overdrives, hvor stor betydning det har at blive modtaget med et venligt smil og budt velkommen ved døren. Så er man allerede der en del af det, der foregår og skal ikke selv finde ud af, hvor man skal hen og hvad man skal gøre af sig selv. En bonus er, at vi faktisk nogle gange har fået nye deltagere, som egentlig bare skulle aflevere en bog, men som ved at blive mødt i døren har fået lyst til at være med til at synge.

Vi giver plads til at være med på flere måder

Nogle deltagere er trænede sangere og synger med stærke stemmer. Andre synger ligeså stilfærdigt med, og andre igen nøjes med at nynne lidt eller måske endda bare lytte. Det har været vigtigt igen og igen at sætte ord på, at man ikke skal kunne noget for at være med. Ellers kan det afholde en del fra at komme, fordi de er usikre på deres stemmer.

Vi sætter ord på, hvad sangen kan

Når vi synger sammen, mærker de fleste, at det gør noget godt for os. Når der samtidig sættes ord på, at sangen kan styrke os både fysisk, psykisk og socialt, kan det bidrage til oplevelsen af meningsfuldhed og lysten til at komme igen.

Bare gå i gang!

- Sænk dørtærsklen fysisk, psykisk og socialt
- Læg vægt på det relationelle
- Graduer aktiviteten så deltagere kan være med på mange niveauer
- Fokuser på det sundhedsskabende og meningsfulde i aktiviteten

REKRUTTERING AF DELTAGERE

Rekrutteringen af deltagere til sangfællesskaber på bibliotekerne har overordnet set været langt nemmere end forventet.

Det tilskrives vi dels det gode samarbejde med kommunens fællesskabskoordinator og forebyggelseskonsulenter, og dels at vi med annoncering via AssensBibliotekernes og Tobaksgaardens eksisterende markedsføringskanaler hurtigt nåede ud til et ganske stort udsnit af målgruppen.

Det gode fremmøde siger selvfølgelig først og fremmest noget om, at der er et reelt behov hos målgruppen.

Lokalt, særligt i Aarup, har der også været frivillige, som har været meget engagerede i rekrutteringen af deltagere gennem personlig kontakt.

Jeg har fornemmelsen af, at de glæder sig til, at de skal herop. Og de ved jo også, at de mødes med andre fra byen, og en del af dem, der bor alene, gør noget for at komme ned og være med. Så jeg er helt sikker på, at det betyder noget for ensomhedsfølelsen også, og det med at bo alene. Det er jeg helt sikker på, at det gør.

Ulla, Frivillig ved sangfællesskab på biblioteket, Røde Kors Aarup

Det har ganske givet haft stor betydning for, at Aarup er den lokation, hvor vi har haft flest deltagere i sangfællesskaberne. En del af målgruppen færdes i øvrigt hjemmefra på Facebook og følger med i lokale grupper her.

Tilmelding har ved nogle aktiviteter i **Sammen Gennem Musikken** været et krav, mens vi ved andre aktiviteter har ladet det være muligt blot at møde op. Afhængigt af aktiviteten kan der være fordele og ulemper ved begge dele. Tilmelding gør det lettere at indsamle kontaktinformation og på den måde holde kontakt til deltagerne på mail. Det gør det også langt nemmere for alle involverede parter at tilrettelægge dagens program, når man ved, hvor mange deltagere, man kan forvente.

Omvendt har muligheden for blot at møde op til sangfællesskaber på AssensBibliotekerne, hvis dagsformen var til det, været med til at sænke dørtærsklen for deltagerne.

Væsentligt er det i hvert fald, at man med denne målgruppe ikke kun tilbyder mulighed for online tilmelding, men også et telefonnummer, man kan tilmelde sig på. 45 % melder i spørgeskemaundersøgelse blandt deltagerne tilbage, at krav om online tilmelding vil afholde dem fra at deltage i sangfællesskaber på biblioteket.

Bare gå i gang!

- Samarbejd med kommunen om at nå især de mindre ressourcestærke borgere.
- Benyt medvirkende aktørers eksisterende kanaler.
- Samarbejd med frivillige i lokale seniorinitiativer.
- Lav opslag i lokale Facebook-grupper.
- Tag stilling til fordele og ulemper ved krav om tilmelding - og overvej kraftigt at give mulighed for telefonisk tilmelding.

FAGLIGHED & FRIVILLIGHED

Sammen Gennem Musikken har i meget høj grad lænet sig op ad den stærke faglighed hos Assens SangKraftcenter - en stor lokal ressource, som med viden, kompetencer og erfaring har sat de sang- og musikfaglige rammer for både sangfællesskaber på bibliotekerne og bidraget væsentligt til de fleste af **Sammen Gennem Musikkens** pop up-aktiviteter og koncerter med fællesspisning på Tobaksgaarden.

Frivillige har gennem Røde Kors Assens bidraget på nogle af bibliotekerne - opgaverne her har dels været af praktisk karakter - at flytte stole og brygge kaffe, og dels af social karakter - at tage imod ved døren. Tobaksgaardens frivillige har bidraget ved koncerter med fællesspisning, og frivillige har også bidraget ved pop up-arrangementer - blandt andet introduktion til demenskor på Tobaksgaarden og fællessang med spisning for plejehjemsbeboere i Sandager Kulturhus.

Planen er nu, at sangfællesskaberne på bibliotekerne skal bæres videre af frivillige kræfter på de biblioteker, hvor der er grundlag for det. I skrivende stund har to engagerede frivillige, med en stærk musikfaglig baggrund, meldt sig på banen for at køre sangfællesskaberne videre på bibliotekerne i henholdsvis Aarup og Glamsbjerg. At lade frivillige bære sangfællesskaberne videre rejser nogle vigtige spørgsmål, som vi i **Sammen Gennem Musikken** har gjort os erfaringer med. Dem giver vi gerne videre, så andre kan bruge dem i deres lokale arbejde:

Bare gå i gang!

- Hvad kan løftes af frivillige og hvad kræver faglighed? Hvor ligger balancepunktet?
- Hvordan overleveres viden og erfaring bedst muligt fra fagpersoner til frivillige?
- Hvordan taler man om overgangen fra faglighed til frivillighed på en måde, der udviser respekt for begge dele?
- Faglighed er ikke gratis - hvordan finansieres den nødvendige faglighed?
- Frivillighed er heller ikke gratis. Den kræver motivation og støtte - hvor skal den komme fra?

FORANKRING & BÆREDYGTIGHED

En central målsætning i **Sammen Gennem Musikken** var at udvikle en økonomisk og organisatorisk bæredygtig model, som kan fortsætte uden nye projektmidler. Den forankring er nu godt i gang.

En stærk styregruppe har været afgørende – først for at få samarbejdet i gang og siden for at sikre, at det blev ved med at give mening for alle parter.

Aktørerne har hver bidraget med deres eksisterende styrker og ressourcer: AssensBibliotekerne og Tobaksgaarden har stillet lokaler og markedsføringskanaler til rådighed og lavet små, men vigtige, tilpasninger i de fysiske rammer.

Tobaksgaarden har løftet organisering og frivillighed, mens Assens SangKraftcenter har bidraget med den nødvendige sang- og musikfaglighed. Kommunens forebyggelseskonsulenter og fællesskabskoordinator har understøttet rekrutteringen og kontakten til borgere, der har mest gavn af aktiviteterne.

I forhold til økonomi er der afprøvet flere finansieringsmodeller: Nogle aktiviteter - særligt koncerter med fællesspisning og visse pop ups - har vist sig bæredygtige med delvis brugerbetaling, mens sangfællesskaberne på bibliotekerne fortsat skal være gratis for deltagerne. Det betyder, at den rette balance mellem faglighed og frivillighed er central for fremtidig bæredygtighed.

Denne overgang er allerede i fuld gang: Sangfællesskaberne på bibliotekerne videreføres af frivillige kræfter dér, hvor der er grundlag for det. I Aarup er aktiviteten allerede i gang, og i Glamsbjerg er opstarten undervejs. I Vissenbjerg afprøves en variant, hvor ældre og børn synger sammen. Samtidig videreføres og udvikles koncerter/sangaktiviteter med fællesspisning i et samarbejde mellem Tobaksgaarden, Assens SangKraftcenter og kommunens ældreområde.

Flere af de projektafledte formater lever videre:

- Et demenskor på Tobaksgaarden under ledelse af Assens SangKraftcenter.
- Fællessang og -spisning for plejehjemsbeboere i Sandager kulturhus i samarbejde med kommunen.
- Et sundhedskor lanceres af Assens SangKraftcenter i 2026 i samarbejde med Tobaksgaarden.

Den sangfaglige kapacitet i kommunen er styrket, og frivilligmiljøet omkring musikfællesskaberne på bibliotekerne er i gode hænder. Frivilligcenter Assens har påtaget sig tovholderrollen, der sikrer koordinering og kontinuitet også efter projektperioden.

Sammen Gennem Musikken har desuden etableret et langtidsholdbart samarbejde på tværs af kultur, sundhed, biblioteker og civilsamfund.

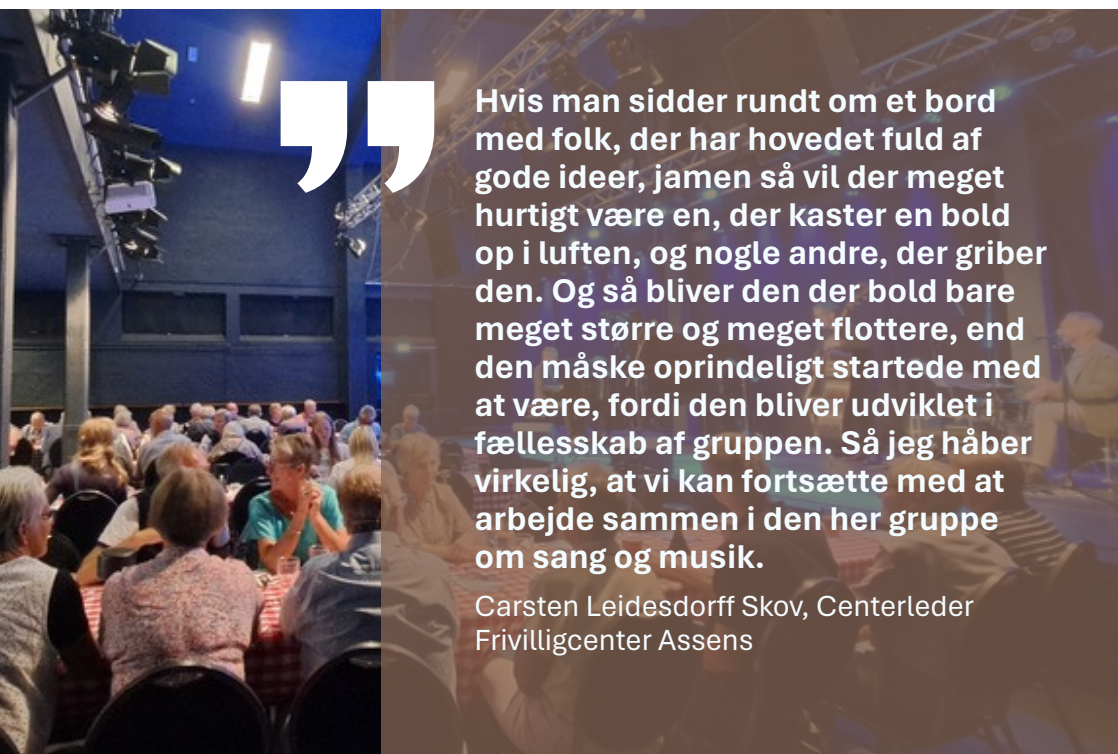
Er det et kulturprojekt, er det et sundhedsprojekt, et socialt projekt, eller hvad er det? Det er jo det hele. Så at lave sådan nogle projekter, det kræver, at man får nedbrudt de der siloer. At man samarbejder på tværs af de politiske udvalg. At kultur indtænkes på tværs af for eksempel sundhed, trivsel og socialpolitik. Det kræver fælles prioritering og en ændret grundholdning: At kultur er ikke en udgift. Kultur er en investering i mennesker, i fællesskab og i fremtiden.

Lasse Tajmer, Kulturchef på Tobaksgaarden

Skab fælles mening - og gør det nemt at være med i en styregruppe

- Afstem forventninger tydeligt fra start: Roller, opgaver og succeskriterier.
- Hold processerne lette: En kontaktperson og korte beslutningsgange.
- Synliggør gevinster for alle parter - kulturelt, socialt og organisatorisk.
- Del viden løbende i små, håndterbare bidder.
- Fejr de små sejre - det giver lyst til at fortsætte.

Samarbejde vokser dér, hvor alle kan se, at deres indsats gør en forskel.

Hvis man sidder rundt om et bord med folk, der har hovedet fuld af gode ideer, jamen så vil der meget hurtigt være en, der kaster en bold op i luften, og nogle andre, der griber den. Og så bliver den der bold bare meget større og meget flottere, end den måske oprindeligt startede med at være, fordi den bliver udviklet i fællesskab af gruppen. Så jeg håber virkelig, at vi kan fortsætte med at arbejde sammen i den her gruppe om sang og musik.

Carsten Leidesdorff Skov, Centerleder
Frivilligcenter Assens

Styregruppen fortsætter sit arbejde og er allerede i fuld sving med at planlægge nye fælles initiativer med sang som omdrejningspunkt.

Bæredygtigheden ligger dermed i:

- Organisering: forankrede samarbejder og klare roller
- Kompetencer: sang- og musikfaglig viden og erfaring lokalt
- Økonomi: flere aktiviteter kan bæres af eksisterende ressourcer
- Engagement: frivillige og deltagere driver fællesskabet videre

Sammen Gennem Musikken har vist, hvordan kultur og kulturelle fællesskaber er en strategisk investering i trivsel og fællesskab - og hvordan sang kan sætte noget i gang, der lever videre.

Vi håber, at erfaringerne fra **Sammen Gennem Musikken** kan inspirere andre kulturhuse, sangkraftcentre, biblioteker og kommunale ældre-områder til at skabe lignende initiativer – og at politikere og beslutningstagere vil være med til at sikre, at sang- og fællesskabsprojekter som disse også har plads i den daglige drift, når projektmidlerne stopper.

Sammen Gennem Musikken har sat noget i bevægelse - og det stopper ikke her ...

Bare gå i gang!

- Fastlæg balancen mellem frivillighed og faglighed.
- Overfør sangfaglig viden og erfaring i et trygt tempo.
- Udnyt eksisterende ressourcer og tilpas lokale rammer enkelt.
- Sikr finansiering af den faglighed, der er nødvendig.
- Støt og motiver de frivillige — deres engagement bærer fællesskabet.

LÆS MERE

Når vi synger – en antologi om sangens betydning. 2025. Sangens Hus.

Principper for den frivillige indsats til at modvirke ensomhed og funktionstab hos ældre borgere. 2024. Sundhedsstyrelsen.

”

Jeg synes, at alt det kulturelle, der bliver fortalt om baggrunden for sangene, og det er jo fra højskole-sangbogen ... Så der føler jeg, at de ældre, de lytter meget til det, der bliver fortalt. Og så bagefter, så er det jo ligesom én stor stemme. Vi er fælles om det her. Vi kan det her. Og der er jo ingen, der kan være sur, når man synger. Så ja, der er rigtig meget glæde, synes jeg, omkring det fællesskab i sangen.

Jytte, Frivillig ved sangfællesskaber på biblioteket, Røde Kors Aarup

STØTTET AF

**Social- og
Boligstyrelsen**